

TÜRKİYE'NİN DİJİTAL ADAPTASYONU

Mevcut Durum, Sorunlar ve Gelişim Alanları

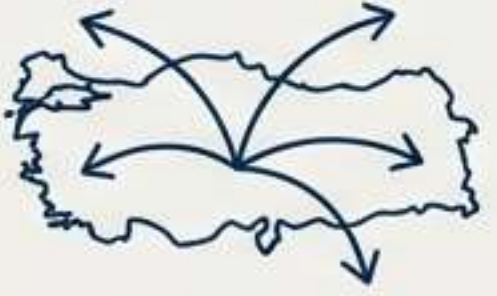
ULUSLARARASI
Dijital Medya ve İletişim
Derneği

Dijital Potansiyel ve Yapısal Paradoks: Türkiye Neden Geride Kalıyor?

Potansiyelimiz

Genç ve Teknolojiye Yatkın Nüfus

Stratejik Coğrafi Konum:
Avrupa, Asya ve Orta Doğu arasında bir dijital köprü olma potansiyeli.

Gelişen Girişimcilik Ekosistemi:
Hızla büyüyen start-up kültürü ve yenilikçi projeler.

Yapısal Engellerimiz

Parçalanmış Altyapı: Bölgeler arası dijital erişim eşitsizliği ve yetersiz hız.

İnsan Kaynağı Açığı:
Sektörün ihtiyaç duyduğu yetkinliklere sahip uzman eksikliği.

Stratejik Koordinasyon Eksikliği: Kamu, özel sektör ve akademi arasında zayıf işbirliği.

Türkiye, dijitalleşme yolunda önemli fırsatlara sahip olmasına rağmen, temel yapısal sorunlar bu potansiyelin hayata geçmesini engellemektedir.

Teşhis: Dijital Adaptasyonun Önündeki Üç Temel Engel

Çatırdayan Dijital Temeller

Ülkenin dijital omurgasını oluşturan altyapı ve siber güvenlik alanlarındaki kritik zafiyetler.

Yetersiz Kalan İnsan Kaynağı

Toplumun dijital okuryazarlık seviyesi ile eğitim sisteminin dijital ekonomiye yetkin insan gücü yetiştirme kapasitesindeki eksiklikler.

Yavaşlayan Ekonomi ve Yönetişim Motoru

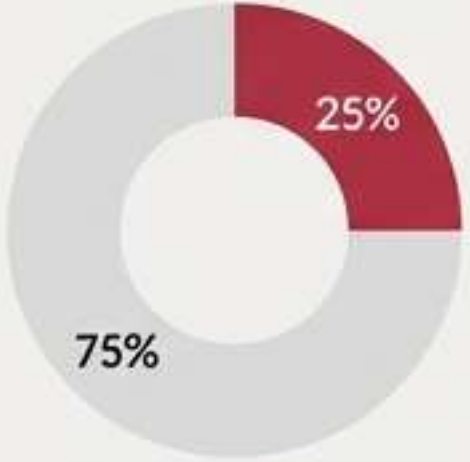
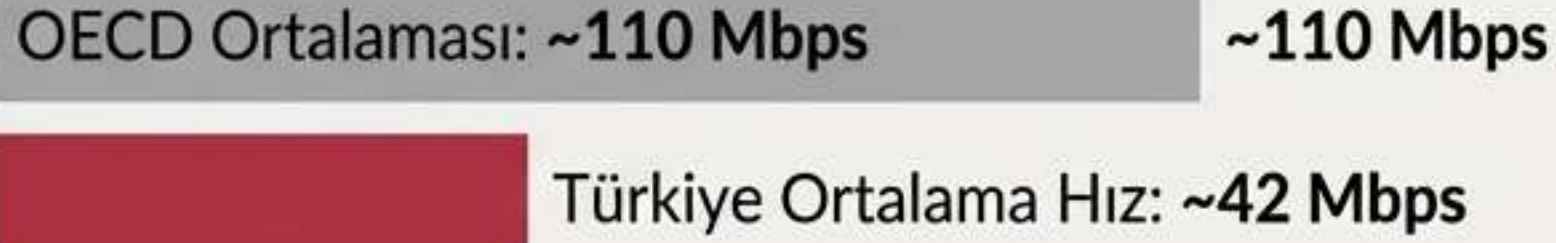
KOBİ'lerin dijital dönüşüme adaptasyon zorlukları, kamusal hizmetlerin verimsizliği ve yerli teknoloji üretimindeki yetersizlikler.

1. Temel: Çatırdayan Dijital Temeller – Altyapı ve Güvenlik Açıkları

Dijital Altyapı Eşitsizliği

İnternet Hızı

Fiber Altyapı

Türkiye'de hanelerin %25'inden azı fiber internet erişimine sahip.

- **5G Geçişi:** Henüz yaygınlaşmadı, test aşamasında.
- **Yerli Veri Merkezleri:** Küresel rakiplerle rekabet edecek ölçekte ve sayıda değil. Kamu kurumları hala fiziksel sunucular kullanıyor.

Siber Güvenlik Zafiyetleri

Küresel Sıralama

Global Cybersecurity Index (GCI)
2021: **Türkiye orta sıralarda**
(Puan: 0.79/1).

Kritik Riskler: Enerji, su ve ulaşım gibi kritik altyapıların (SCADA sistemleri) saldırılara karşı savunmasızlığı.

Yaygın Tehditler: KOBİ'leri hedef alan fidye yazılımları (*ransomware*) ve kimlik avı (*phishing*) saldırıları.

Dışa Bağımlılık: Antivirüs, SIEM gibi temel güvenlik ürünlerinde yüksek dışa bağımlılık oranı.

2. Temel: Yetersiz Kalan İnsan Kaynağı – Dijital Uçurum ve Yetenek Açığı

Düşük Dijital Okuryazarlık

46,2%

Türkiye’de bireylerin sadece %46,2’si temel düzeyde dijital becerilere sahip (TÜİK 2023).

16-65 yaş arası nüfusun %40’ı e-posta gönderme, online form doldurma gibi temel işlemleri yapamıyor (OECD 2022).

Sahte haberlere kanma, dolandırıcılığa maruz kalma ve dijital bağımlılık riskleri artıyor.

Eğitim ve Yetenek Geliştirme Sorunları

Müfredat: Bilişim dersleri çoğunlukla teorik; yapay zekâ, veri güvenliği gibi güncel konular eksik.

Uzman Eksikliği: Yapay zekâ, veri bilimi ve siber güvenlik alanlarında nitelikli uzman sayısı yetersiz.

Beyin Göçü: Yetenekli bireylerin yurt dışına yönelmesi, insan kaynağı açığını derinleştiriyor.

Okul Altyapısı: Uzaktan eğitim sürecinde milyonlarca öğrencinin yaşadığı cihaz ve internet erişim sorunu.

3. Temel: Yavaşlayan Ekonomi ve Yönetişim Motoru

KOBİ'ler ve Sanayide Geri Kalma

**SADECE
%12**

Üretim tesislerinin sadece %12'si aktif olarak IoT cihazları kullanıyor.

- KOBİ'lerin büyük çoğunluğunda ERP, CRM gibi dijital yönetim sistemleri entegre değil.
- Sanayi 4.0 geçişi yavaş ilerliyor.

Kamu Hizmetlerinde Verimsizlik

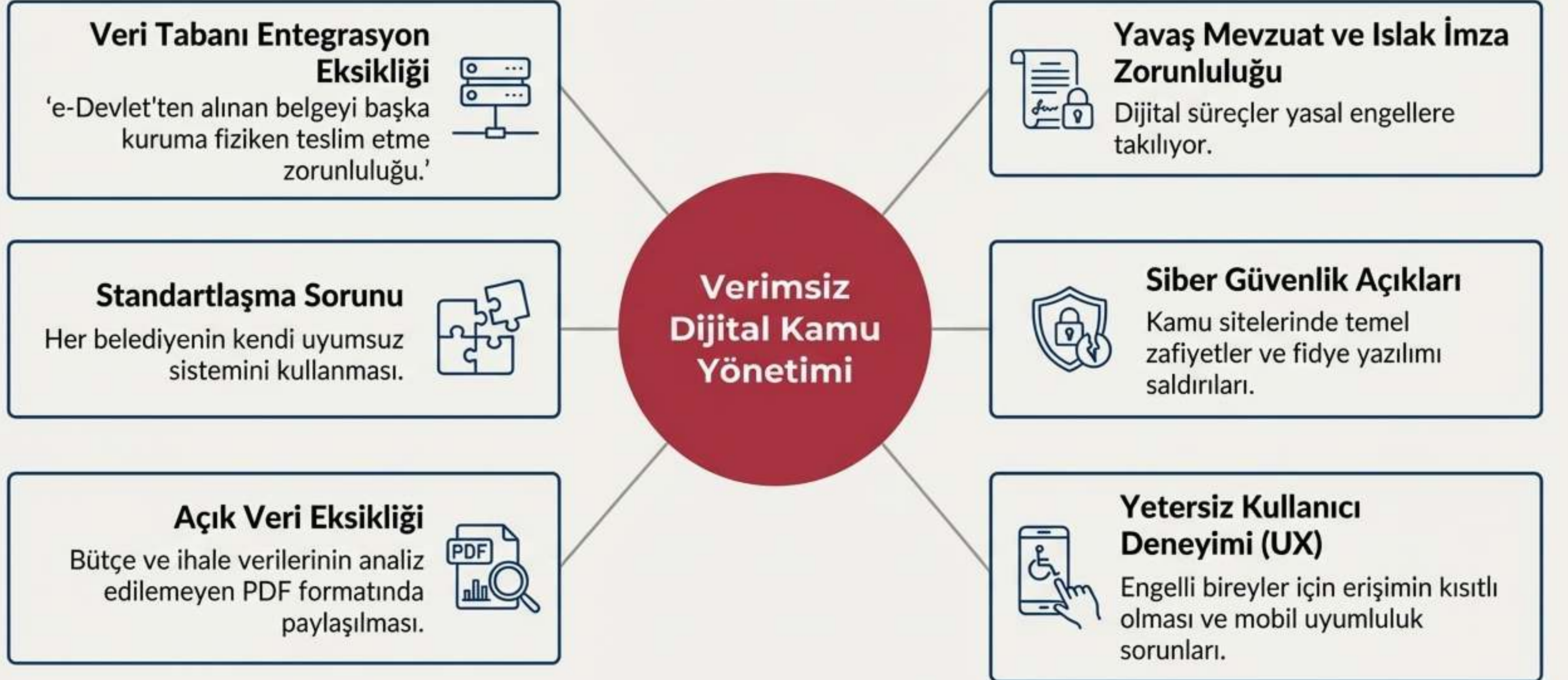
- e-Devlet başarılı bir başlangıç olsa da kurumlar arası entegrasyon zayıf (Tapu, SGK, Nüfus Müdürlüğü sistemleri konuşmuyor).
- Belediyeler arasında standart yok; her biri kendi sistemini geliştiriyor.
- Dijital hizmetlerde karmaşık arayüzler ve erişilebilirlik sorunları mevcut.

Yerli Teknoloji ve İnovasyon Eksikliği

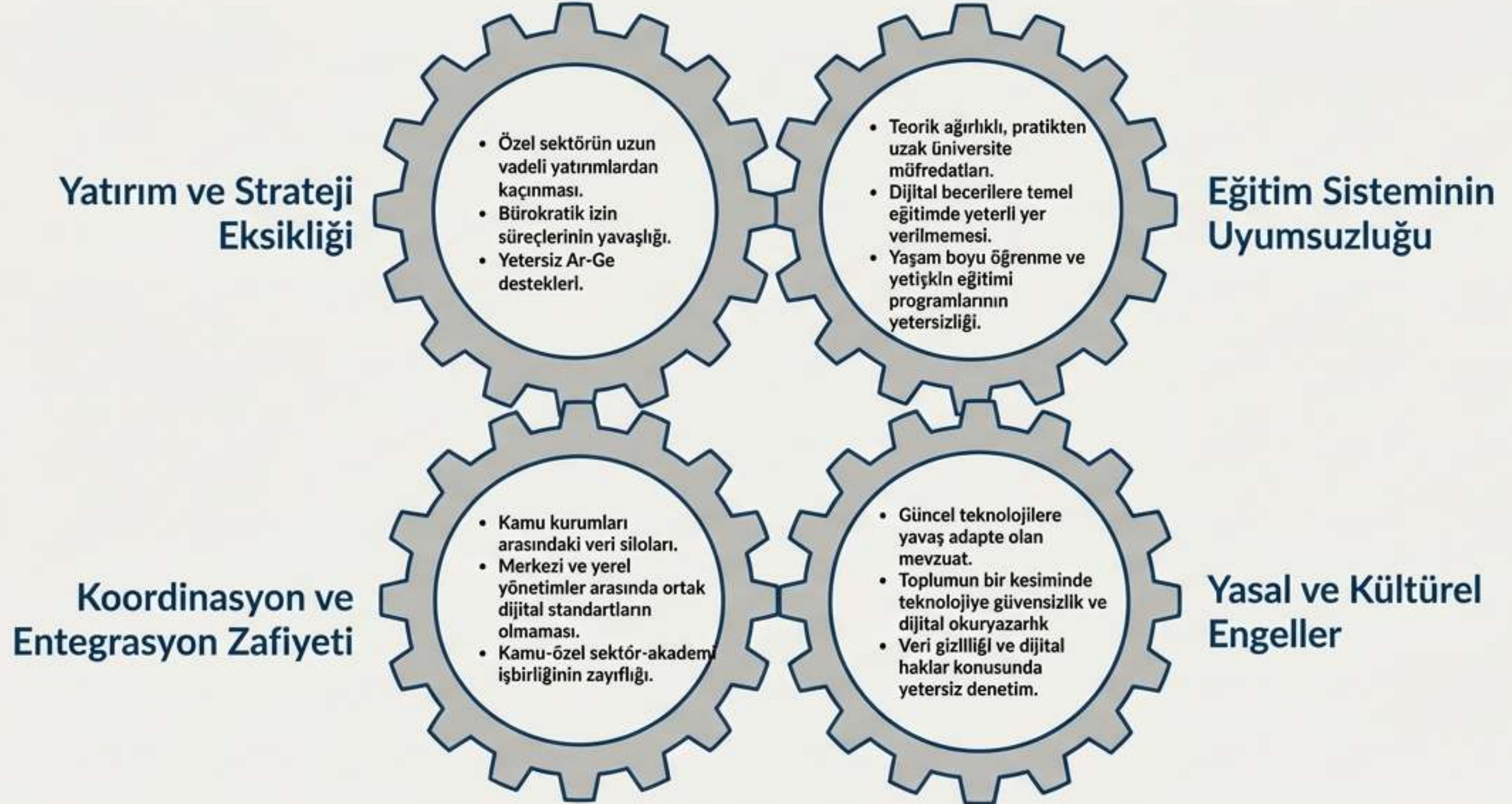

- Yazılım ve donanımda yüksek oranda dışa bağımlılık.
- Ar-Ge yatırımları küresel liderlerin gerisinde.
- Yapay zekâ ve otomasyon kullanımı büyük şirketlerle sınırlı, genele yayılmamış.

Derin Bakış: Kamu Hizmetlerinde Dijitalleşme Neden Yüzeysel Kalıyor?

Sorunların Kök Nedenleri: Dijital Gecikmenin Anatomisi

**Sorunlar derin ve
birbiriyle bağlantılı.**

**Çözüm de stratejik, —————→
bütüncül ve kararlı olmalı.**

**Türkiye'nin Dijital Geleceği İçin
Stratejik Yol Haritası**

Yol Haritası 1: Sağlam Dijital Temeller İnşa Etmek

Kapsayıcı ve Hızlı Altyapı

Kırsal Fiber Seferberliği: Devlet destekli kamu-özel ortaklık (KÖİ) modelleriyle kırsal bölgelere fiber internet yatırımı.

5G Geçişini Hızlandırma: Test aşamasından ülke geneli uygulamasına geçişin önceliklendirilmesi.

Yerli Veri Merkezlerini Destekleme: Dijital verinin yurtiçinde saklanması teşvik eden politikalar ve destekler.

Akıllı Şehir Altyapıları: Belediyelerin dijital dönüşüm projelerinin teşvik edilmesi.

Ulusal Siber Güvenlik Kalkanı

Ulusal Siber Savunma Seferberliği: Tüm kamu kurumlarında zorunlu siber güvenlik denetimleri ve askeri seviyede koruma planları.

Ortak Tehdit İstihbaratı: Kamu ve özel sektör arasında siber tehdit verilerinin paylaşılacağı platformlar kurulması.

Yerli Güvenlik Teknolojilerini Destekleme: Yerli siber güvenlik girişimlerine sağlanan devlet desteklerinin artırılması.

Yol Haritası 2: İnsan Kaynağını Geleceğe Hazırlamak

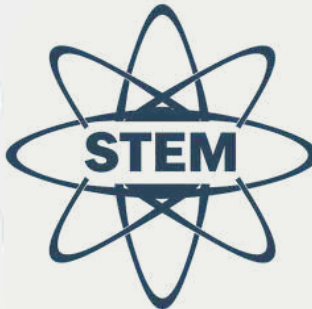
Eğitimde Dijital Dönüşüm

Zorunlu Dijital Okuryazarlık: Tüm eğitim kademelerinde (ilkokuldan liseye) zorunlu ve uygulamalı müfredat.

Sektörle Uyumlu Yükseköğretim: Üniversite-sanayi işbirlikleriyle yapay zekâ, veri bilimi gibi alanlarda pratik eğitimlerin artırılması.

Erken Yaşta Kodlama ve STEM: Uygulamalı öğrenmeyi destekleyen programların yaygınlaştırılması.

Toplumsal Dijital Yetkinlik

Ücretsiz Beceri Atölyeleri: Belediyeler ve STK'lar aracılığıyla yetişkinlere ve yaşlılara yönelik dijital beceri eğitimleri.

Kırsala Yönelik Mobil Sınıflar: Gezici dijital eğitim araçlarıyla teknolojiye erişimi kısıtlı bölgelere ulaşım.

Ulusal Farkındalık Kampanyaları: Siber güvenlik, dijital etik ve veri koruma konularında kamu spotları ve medya kampanyaları.

Yol Haritası 3: Ekonomi ve Yönetişim Motorunu Hızlandırmak

Rekabetçi Ekonomi ve KOBİ'ler

Dijital Dönüşüm Hibeleri: KOBİ'lerin ERP, CRM ve otomasyon sistemlerine geçişi için finansal destekler.

İnovasyon Ekosistemini Güçlendirme: Yerli yazılım ve teknoloji geliştiren start-up'lara yönelik Ar-Ge teşviklerinin artırılması.

Üniversite-Sanayi İşbirliği: Yerli teknoloji üretimini artırmak için ortak projelerin ve teknoloji transfer ofislerinin desteklenmesi.

Modern ve Verimli Yönetişim

Ortak Veri Mimarisi: Tüm kamu kurumları için 'bir kez beyan' prensibini esas alan entegre bir sistem kurulması.

Ulusal Açık Veri Politikası: Kamu verilerinin şeffaf, makine tarafından okunabilir ve analiz edilebilir formatta sunulması.

Yapay Zekâ ve Otomasyonun Aktif Kullanımı: Başvuru süreçlerinin otomatikleştirilmesi, risk tespit sistemleri gibi yapay zekâ destekli hizmetlerin kamuya entegrasyonu.

Bütüncül Bir Yaklaşım Şart: Kamu, Özel Sektör ve Akademi İşbirliği

Başarı, bu üç gücün senkronize ve uyum içinde çalışmasına bağlıdır.

Dijital Paradoksu Aşmak: Türkiye'nin Gelecek Vizyonu

**Teknoloji Tüketen
Değil, Üreten Bir Ülke:**
Yerli yazılım ve donanım markalarıyla küresel pazarda rekabet eden bir Türkiye.

**Kapsayıcı ve Erişilebilir
Dijital Toplum:** Her yaştan ve her bölgeden vatandaşın dijital hizmetlerden eşit şekilde faydalandığı, dijital uçurumun kapandığı bir Türkiye.

**Veriye Dayalı ve
Verimli Bir Devlet:**
Yapay zekâ ve otomasyonla güçlendirilmiş, vatandaşına hızlı ve şeffaf hizmet sunan bir kamu yönetimi.

**Küresel Rekabette
Öncü İnsan Kaynağı:**
Dijital yetkinlikleri yüksek, yenilikçi ve aranan bir iş gücü.

Rapor Hakkında

Bu sunum, Uluslararası Dijital Medya ve İletişim Derneği (UDM) tarafından hazırlanan 'Türkiye'nin Dijital Adaptasyonu: Mevcut Durum, Sorunlar ve Gelişim Alanları' başlıklı kapsamlı raporun stratejik bir özetidir. Raporun tamamı, analiz edilen konular hakkında detaylı veri ve derinlemesine incelemeler içermektedir.

ULUSLARARASI
Dijital Medya ve İletişim
Derneği

www.udm.org.tr